



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 585/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Martinom Bezákom, PhD., advokátom, Klincová 15, Bratislava, proti uzneseniu Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ČVS: PPZ-339/NKA-BA2-2020 z 10. februára 2021, uzneseniu Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1Gv 65/21/1000-4 z 5. mája 2021 a proti upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/3 Pz 66/21/0000-5 z 30. augusta 2021 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť sťažovateľa**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 3, čl. 22 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami a upovedomením orgánov činných v trestnom konaní označenými v záhlaví tohto uznesenia. Ďalej v ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhuje, aby označené rozhodnutia a upovedomenie orgánov činných v trestnom konaní zrušil a priznal tiež sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona a obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 a 3 Trestného zákona, kde bola na sťažovateľa 31. augusta 2021 podaná obžaloba Špecializovanému trestnému súdu. V rámci vedeného trestného stíhania bolo uznesením Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru Slovenskej republiky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „národná kriminálna agentúra“) ČVS: PPZ-339/NKA-BA2-2020 z 10. februára 2021 v trestnej veci sťažovateľa rozhodnuté o pribratí znalca, ktorého úlohou bolo podrobiť expertíze zaistenú vec, a to mobilný telefón vydaný sťažovateľom a v rámci uvedenej expertízy splniť niektoré úlohy špecifikované v uvedenom rozhodnutí. O sťažnosti sťažovateľa podanej proti označenému rozhodnutiu národnej kriminálnej agentúry rozhodol prokurátor Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry“) uznesením č. k. VII/1Gv 65/21/1000-4 z 5. mája 2021, ktorým sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Návrhu sťažovateľa na zrušenie označených rozhodnutí národnej kriminálnej agentúry a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry v prípravnom konaní, ktorý adresoval sťažovateľ Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“), nebolo vyhovené, o čom bol sťažovateľ v zmysle § 365 ods. 1 Trestného poriadku vyrozumiený upovedomením generálnej prokuratúry č. k. IV/3 Pz 66/21/0000-5 z 30. augusta 2021.

## **II.**

### **Argumentácia sťažovateľa**

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti podrobne argumentuje a objasňuje, že jednotlivými rozhodnutiami a upovedomením orgánov činných v trestnom konaní došlo k zásahu do všetkých jeho označených práv. Ťažiskom argumentácie ústavnej sťažnosti je v podstate tvrdenie sťažovateľa, že uznesením (o pribratí znalca) vymedzený rozsah extrakcie údajov obsiahnutých v jeho mobilnom telefóne je neprimeraný sledovanému cieľu. Zo zadaných úloh znalca v zmysle dotknutého uznesenia totiž vyplýva, že predmetom extrakcie mali byť všetky údaje zachytené a uložené v mobilnom telefóne a SIM karte. Sťažovateľ sa domnieva, že sa mal predmet extrakcie v zmysle označeného uznesenia obmedziť výlučne na spektrum údajov vykazujúcich jednoznačný súvis s vyšetrovanou trestnou činnosťou. Predmetnému uzneseniu tak vytyka nesplnenie jednotlivých požiadaviek považovaných štandardnou judikatúrou ústavného súdu za nevyhnutné kritériá ospravedlňujúce prípadné zásahy do súkromia jednotlivcov z pohľadu limitov jednotlivých sťažovateľom namietaných článkov ústavy, listiny a dohovoru (kritériá legality a proporcionality).

## **III.**

### **Posúdenie sťažnosti ústavným súdom**

4. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho

ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v trestnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým právnickým osobám alebo fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v ustanovení § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 386/2019, II. ÚS 124/2021, II. ÚS 428/2021, II. ÚS 257/2021).

5. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov).

6. Ústavný súd poukazuje v prvom rade na § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, podľa ktorého v rámci preskúmania podanej obžaloby samosudca obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu. Ďalej poukazuje na ustanovenia § 306 a nasledujúcich Trestného poriadku, podľa ktorých je opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, pričom obžalovaný ako osoba oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý sa ho priamo dotýka, môže toto odvolanie podať pre nesprávnosť výroku, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba. V nadväznosti na to odkazuje ústavný súd v konkrétnosti na § 321 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorých odvolací súd zruší napadnutý rozsudok (okrem iných prípadov) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby. Ústavný súd ďalej poukazuje na § 368 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého možno podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. V nadväznosti na to odkazuje

ústavný súd na § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku, v zmysle ktorého sa rozhodnutím podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku rozumie (okrem iných) aj rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) [rozsudok a trestný rozkaz] až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol. Napokon v tomto kontexte poukazuje ústavný súd aj na § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, podľa ktorého možno dovolanie podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Podľa rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tento dovolací dôvod je daný aj v prípade nezákonnosti napr. sledovania osoby a vecí, teda v etape predchádzajúcej štádiu súdneho konania (pozi najvyšší súd, sp. zn. 3 Tdo 35/2010).

7. Z jednotlivých ustanovení Trestného poriadku citovaných v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že skutočnosti namietané sťažovateľom, a to tvrdenia o nezákonnosti procesu zabezpečovania dôkazov (znaleckým skúmaním obsahu zaisteného mobilného telefónu) potenciálne zakladajú (nie bez ďalšieho preukazujú, pozn.) dôvod na odmietnutie obžaloby, podanie odvolania, prípadne dovolania v ďalšej etape trestného konania. Platná právna úprava trestného konania teda sťažovateľovi umožňuje v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv, pri preskúmaní obžaloby, následne prostredníctvom riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku – odvolania a dovolania, na základe podania ktorých sú konajúci súd, odvolací súd, prípadne dovolací súd oprávnené a povinné preskúmať opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa o nezákonnosti procesu zabezpečovania dôkazov orgánmi činnými v trestnom konaní.

8. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc všeobecných súdov. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

9. I napriek tomu, že sa ústavný súd z dôvodu predčasnosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa jeho vlastnou argumentáciou o neústavnosti a nekonformnosti dotknutého zásahu (znalecká expertíza mobilného telefónu) s príslušnými článkami ústavy a dohovoru nemohol podrobne zaoberať, chce ústavný súd len vo všeobecnosti upozorniť na to, že pokiaľ ide o proporcionalitu invazívneho úkonu, akým je extrakcia údajov obsiahnutých v súkromnom mobilnom telefóne, je potrebné si uvedomiť, že si okolnosti realizácie takéhoto úkonu, keď môže byť extrakcia dát prevedená vzhľadom na potrebu odbornosti len k tomu povolaným odborníkom – znalcom, ktorý nie je spôsobilý posúdiť s absolútnou istotou relevanciu obsiahnutých údajov pre vedené trestné konanie, vyžadujú, aby znalec extrahoval všetky údaje, ktorých selekciu následne vykoná kompetentný orgán činný v trestnom konaní a súčasne zabezpečí likvidáciu skopírovaných údajov nesúvisiacich s vyšetrovanou vecou. Rovnako invazívny prístup sa totiž uplatňuje aj v prípade ďalších zaisťovacích inštitútov (napr. prvotné odpočúvanie všetkých hovorov odpočúvanej osoby a ich

následná selekcia), ktorých realizácia je spojená s výrazným zásahom do súkromia dotknutého subjektu, kde verejný záujem na vyšetrení trestnej činnosti prevyšuje záujem na ochrane súkromia dotknutej osoby, a tým zásah z pohľadu záruk vyplývajúcich z ústavy a dohovoru ospravedlňuje.

10. Vychádzajúc zo všetkých uvedených čiastkových záverov, ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietol.

11. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 2. decembra 2021**

**Peter Molnár**  
**predseda senátu**